

LBRIS

We know
books

Woody Allen. Apropo de nimic.

Autobiografie.

Traducere din limba engleză
PETRU IAMANDI

LITERA
București

La fel ca Holden¹, n-am nici un chef să încep cu toate aiurelile alea, gen David Copperfield², deși, în cazul meu, câteva cuvinte despre părinții mei s-ar putea să fie mai interesante decât despre mine. De exemplu, tata, născut în Brooklyn când pe acolo erau numai ferme, băiat de mingi pentru prima echipă Brooklyn Dodgers³, as la biliard, se dădea începător ca să-i fraierească pe creduli, agent de pariuri, un bărbat mărunț de statură, dar un evreu dur care purta cămăși colorate și părul lucios, pieptănat pe spate *à la* George Raft. Fără liceu, înrolat în marină la 16 ani, membru al unui pluton de execuție în Franța, ținta fiind un marinar american condamnat la moarte pentru că violase o tânără din partea locului. Țintaș medaliat, i-a plăcut mereu să apese pe trăgaci și a purtat pistol până în ziua în care a murit, cu tot părul, grizonant, și vederea perfectă la 100 de ani. Într-o noapte din timpul Primului Război Mondial, vasul lui a fost lovit de un obuz undeva în largul coastei, în apele reci ca gheața ale Europei. Vasul s-a scufundat. Toată lumea s-a înecat, mai puțin trei inși, care au reușit să înoate kilometri întregi până la țărm. El a fost unul dintre cei trei care au reușit să scape din ghearele Atlanticului.

¹ Holden Caulfield, protagonistul romanului *De veghe în lanul de secară* de J.D. Salinger (n.tr.)

² Autorul își începe cartea parafrazându-l pe Salinger. (n.tr.)

³ Echipă de baseball (n.tr.)

Altfel nu m-aș fi născut. Războiul s-a încheiat. Tatăl lui, care făcuse ceva bani, îl răsfața mereu, fără nici o rușine și în dauna celorlalți doi copii, mai înceți la minte. Și vreau să spun înceți bine. Când eram mic, sora lui îmi amintea de nătângii ăia de la circ. Fratele lui, slab, palid și cu o figură de degenerat, a hălăduit pe străzile din cartierul Flatbush, unde vindea ziare, până s-a topit ca înghețata dintr-o vafă. Tatăl tatei i-a cumpărat marinarului, slăbiciunea lui, o mașină trăsnet în care tatăl meu a colindat Europa de după Primul Război Mondial. La întoarcere, bătrânul, bunicul meu, își adăugase câteva zerouri la contul din bancă și fuma Corona Coronas.¹ Era singurul evreu comis-voiajor care lucra pentru o mare companie producătoare de cafea. Tata îi mai dădea o mână de ajutor. Într-una din zile, în timp ce lăsa mai mulți saci de cafea pe la clienți, a trecut prin fața unui tribunal de pe treptele căruia cobora Kid Dropper, un bandit notoriu. Kid s-a urcat într-o mașină și, în clipa următoare, un tip pe nume Louie Cohen a sărit pe mașină și a tras patru gloanțe prin parbriz. Tata a rămas cu gura căscată. Mi-a spus povestea asta de multe ori înainte de culcare și era mult mai palpitantă decât cea despre Flopsy, Mopsy, Cotton-tail și Peter.²

Bunicul, vrând să facă și mai mulți bani, a cumpărat mai multe taxiuri și cinematografe, inclusiv Midwood Theater, unde aveam să-mi petrec cea mai mare parte din copilărie evadând din realitate, asta însă mai târziu. Mai întâi trebuia să mă nasc. Din nefericire, înainte de acel mic risc de dimensiuni cosmice, tatăl tatei, într-un exces de euforie, a pariat tot mai mult la bursă – cred că intuiți ce s-a întâmplat mai departe. Într-o zi de marți, bursa și-a dat obștescul

¹ Trabucuri cubaneze (n.tr.)

² Personaje din cartea pentru copii *Povestea iepurașului Peter* de Beatrix Potter (n.tr.)

sfârșit, iar bunicul, care-și pusese toți banii la bătaie, s-a trezit sărac lipit pământului. Taxiurile s-au dus, cinematografele s-au dus, șefii companiei producătoare de cafea s-au aruncat pe fereastră. Tata, brusc responsabil de propriul trai, s-a văzut silit să se apuce de treburi mai mult sau mai puțin curate; a făcut taximetrie, a deschis o sală de biliard, s-a ținut de escrocherii, s-a angajat ca agent de pariuri. Vara era plătit să meargă la Saratoga ca să aranjeze cursele de cai pentru Albert Anastasia. Verile petrecute în nordul statului erau subiectul altor povești spuse înainte de culcare. Ce mult îi plăcea stilul ăsta de viață! Haine la modă, diurnă generoasă, femei sexy și, la un moment dat, a întâlnit-o pe mama. Lovitură fulgerătoare. Cum de i-a căzut cu tronc Nettie e un mister la fel de nepătruns ca materia întunecată. Doi oameni la fel de nepotrivii precum Hannah Arendt și Nathan Detroit, cu păreri contrare despre orice, mai puțin despre Hitler și carnetul meu de note. Dar, în pofida acestui carnaj verbal, au rămas împreună 70 de ani – de ciudă, cred eu. Pe de altă parte, sunt sigur că s-au iubit în felul lor, un fel cunoscut poate doar câtorva triburi de vânători de capete din Borneo.

În apărarea mamei trebuie să spun că Nettie Cherry a fost o femeie minunată; deșteaptă, muncitoare, devotată. Fidelă, iubitoare și la locul ei, dar, trebuie să recunosc, nu și o femeie atrăgătoare. Când, peste ani, am spus că mama semăna cu Groucho Marx, oamenii au crezut că glumesc. În ultima parte a vieții a suferit de demență și a murit la 96 de ani. Și, chiar dacă nu mai gândea limpede, n-a pierdut nimic din capacitatea ei de a se jeli, pe care a ridicat-o la rang de artă. Tata, vioi până pe la 95 de ani, dormea netulburat de necazuri sau de griji. La fel cum nici un gând negru nu-i tulbura orele în care era treaz. Filosofia lui se rezuma la „Dacă n-ai sănătate, n-ai nimic”, înțelepciune mai profundă decât toată complexitatea gândirii occidentale, succintă ca un

răvaș dintr-o plăcintă. Și a reușit să-și păstreze sănătatea. „Nu-mi pasă de nimic“, se lăuda el. „Ești prea prost ca să-ți pese de ceva“, încerca să-i explice mama, răbdătoare. Mama avea cinci surori, una mai neatrăgătoare decât cealaltă, mama fiind, poate, cea mai neatrăgătoare din tot grupul. Hai s-o spun pe cea dreaptă: complexul lui Oedip, după teoria lui Freud, cum că toți bărbații vor, în subconștientul lor, să-și ucidă tații și să se însoare cu mamele lor, nu are nici o legătură când vine vorba de mama.

Din păcate, chiar dacă mama a fost un părinte mult mai bun, mai responsabil, mai onest și mai matur decât tatăl meu nu foarte moral și fustangiu, pe el l-am iubit mai mult. Ca toată lumea. Poate fiindcă era un tip simpatic, mai cald, mai deschis și mai afectuos, în timp ce mama era dintr-o bucată. Ea ținea familia pe linia de plutire. Era contabilă într-o florărie. Ea era stăpâna casei, ea gătea, ea achita facturile, ea avea grijă ca șoarecilor să nu le lipsească brânza proaspătă din capcane, în timp ce tata scotea bancnote de 20 de dolari care nu-i prisoseau și mi le îndesa în buzunar când dormeam.

Acele zile, rare, de-a lungul anilor în care-i ieșeau numerele erau prilej de mare bucurie pentru noi. Tata juca aceleași numere zi de zi, indiferent ce se întâmpla în jur. Cu o regularitate aproape religioasă. Fie că pleca de acasă cu un dolar sau cu 100 de dolari, îi cheltuia pe toți. Pe ce? Păi, pe haine și alte obiecte esențiale precum mingi de golf contrafăcute, pe care le folosea ca să-și învingă amicii. Îi cheltuia pe mine și pe soră-mea, Letty. Ne răsfața cu aceeași generozitate cu care-l răsfațase tatăl lui. Exemplu: la un moment dat, tata era chelner în cartierul Bowery, lucrând ture de noapte fără salariu, doar pentru bacșișuri. Și în fiecare dimineață când mă sculam – mergeam la liceu pe vremea aceea – găseam pe noptieră câte cinci dolari. Ceilalți copii pe care-i cunoșteam primeau 50 de cenți sau poate un dolar pe săptămână. Eu primeam

cinci dolari pe zi! Ce făceam cu ei? Îmi luam de mâncare, cum-păram trucuri de magie, jucam cărți sau zaruri.

Între timp, devenisem iluzionist amator, fiindcă mă dădeam în vânt după tot ce însemna magie. Întotdeauna am fost atras de ceea ce poți face de unul singur, cum ar fi prestidigitația, cântatul la corn sau scrisul, lucruri care nu mă obligau să am de-a face cu alți oameni care, dintr-un motiv inexplicabil, nu-mi erau simpatici și în care nu aveam încredere. „Dintr-un motiv inexplicabil“ fiindcă făceam parte dintr-o familie numeroasă, iubitoare, care se purta frumos cu mine. Parcă, genetic vorbind, m-aș fi născut păduche. Ședeam singur-singurel și exersam tot felul de mișcări cu monede și cărți de joc, mă făceam că amestec cărțile sau că le tai, dădeam cărți de la fundul pachetului, le palmam. Un salt mic pentru un păduche înnașcut de la a scoate un iepure din joben la a măslui cărțile de joc. Moștenind ADN-ul de escroc al tatălui meu, am ajuns foarte curând un maestru al pocherului, prin iuțeală de mână, trăgându-i pe sfoară și sperând să-mi iasă trucul și astfel ușurându-i pe băieți de banii pe care-i primeau de la părinți.

Dar să nu mai lungesc vorba despre mine și despre ticăloșiile la care mă pretam. V-am povestit puțin despre părinții mei, dar n-am ajuns la momentul în care mama i-a dat naștere micului ei infractor. Tata ducea o viață de boem, iar mama – care, de nevoie, trebuia să rezolve toate problemele serioase ale traiului de zi cu zi – era tot timpul preocupată de ceva, fără haz, fără nimic interesant. Era inteligentă, dar necită, primul lucru pe care ți-l spunea, mândră de „simțul ei practic“. Eu unul o găseam prea severă și prea insistentă, dar asta fiindcă voia să „fac ceva în viață“. S-a uitat la rezultatele unui test IQ pe care l-am făcut la vârsta de cinci sau șase ani și, chiar dacă n-am să vă spun cum arătau, mama a rămas impresionată. Părinților mei li s-a recomandat să mă trimită la Colegiul Hunter, o școală

specială pentru copii supradotați, dar călătoria lungă cu metroul, în fiecare zi, din Brooklyn până în Manhattan, era prea istovitoare pentru mama sau mătușa mea, care mă însoțeau cu rândul. Așa că m-au adus înapoi la P.S. 99, o școală pentru profesori retardați. Uram tot ce însemna școală și, dacă aș fi rămas la Hunter, nu cred că m-aș fi ales cu ceva. Mama mă teroriza întruna – cu un IQ atât de mare, cum de eram cretin la școală? Un exemplu de cretinism scolar: la liceu am făcut doi ani de spaniolă. Când am intrat la Universitatea New York, pentru cursul de spaniolă am reușit să mă fofilez la începători – adică era ceva nou pentru mine. Mă credeți sau nu, am picat examenul.

Oricum, deșteptăciunea mamei nu avea în vedere și cultura, drept care nici ea și nici tata, care, academic vorbind, niciodată nu s-a ridicat mai sus de baseball, pinacle sau filme cu Hopalong Cassidy, nu m-au dus, nici măcar o dată, la un spectacol sau la un muzeu. Aveam 17 ani când am văzut prima dată un spectacol pe Broadway și am descoperit tablourile de unul singur când chiuleam de la școală și fugeam de frigul de afară, intrarea la muzeu fiind liberă sau foarte ieftină. Mai mult ca sigur tata și mama n-au văzut o piesă de teatru, n-au vizitat o galerie de artă și nici n-au citit o carte în viața lor. Tata avea o singură carte, *Bandele din New York*. Singura pe care am frunzărit-o în copilărie și motivul pentru care am ajuns să fiu fascinat de gangsteri, răufăcători și fărădelegi. Îi știam pe gangsteri cum îi știau cei mai mulți băieți pe jucătorii de baseball. Îi știam și eu pe jucătorii de baseball, dar nu cum îi știam pe Gyp the Blood, Greasy Thumb Jake Guzik și Tick-Tock Tannenbaum. A, știam și vedete de cinema, datorită verișoarei Rita, care își tapeta pereții cu fotografii color din *Modern Screen*. Am să scriu mai încolo despre ea, fiindcă a fost una dintre figurile luminoase din copilăria mea și merită mai multă atenție. Dar, pe lângă Bogart și Betty Grable și câte aruncări reușite a avut

Cy Young, câte baze a atins Hack Wilson într-un campionat și cine a avut două aruncări consecutive imparabile pentru Cincinnati¹, știam că Abe Reles² ciripea, dar nu zbura – plus unde s-a refugiat Owey Madden și de ce ciocanul pentru gheață era arma preferată a lui Pittsburgh Phil Strauss³.

În afară de *Bandele din New York*, biblioteca mea era alcătuită din cărți de benzi desenate. Până aproape de 20 de ani am citit numai astfel de cărți. Eroii mei literari nu erau Julien Sorel, Raskolnikov sau neciopliții din ținutul Yoknapatawpha⁴, ci Batman, Superman, Flash, Sub-Mariner, Hawkman. Da, și Donald Duck, Bugs Bunny și Archie Andrews. Oameni buni, ce aveți în față este autobiografia unui incult mizantrop, mare iubitor de gangsteri; un singuratic necultivat care ședea în fața unei oglinzi triptice și încerca să palmeze cât mai bine un as de pică, să-l facă invizibil din orice unghi, ca să câștige mai multe poturi. Sigur, până la urmă m-am lăsat fermecat de merele lui Cézanne, de bulevardele pariziene udate de ploaie ale lui Pissarro, dar, cum spuneam, doar fiindcă fugeam de la ore și nu aveam unde să mă adăpostesc în acele dimineți de iarnă pline de ninsoare. Deci iată-mă, la 15 ani, chiulind, față în față cu Matisse și Chagall, cu Nolde, Kirchner și Schmidt-Rotluff, cu *Guernica* și tablourile aiuritoare, cât peretele de mari, ale lui Jackson Pollock, cu tripticul lui Beckmann și sculptura neagră a Louisei Nevelson. Apoi prânzul la bufetul cu auto-servire MOMA, urmat de un film vechi la parter, în sala de proiecții. Carole Lombard, William Powell, Spencer Tracy. Nu vi se pare mai ca lumea decât figura antipatică, mereu

¹ Cy Young, Hack Wilson etc., jucători de baseball (n.tr.)

² Mafiot newyorkez care a denunțat mai mulți membri ai organizației din care făcea parte. (n.tr.)

³ Asasini ai Mafiei (n.tr.)

⁴ Ținut fictiv care apare în romanele scriitorului american William Faulkner (n.tr.)

încruntată, a domnișoarei Schwab, care ne întreba când a fost promulgată Legea timbrului¹ sau care e capitala statului Wyoming? Apoi minciunile spuse acasă, scuzele invocate a doua zi la școală, scandalul de rigoare, datul din colț în colț, notele măsluite, prinderea asupra faptului, exasperarea părinților. „Când ai un IQ atât de mare!“ Dar, apropo, dragi cititori, să știți că nu-i chiar atât de mare, deși, după acest *cri de coeur* al mamei, ați crede că pot explica teoria corzilor. Asta se poate vedea și din filmele mele; chiar dacă unele sunt amuzante, nici una dintre ideile mele nu va sta la baza unei noi religii.

Mai ales – nu-mi este rușine să recunosc – că nu-mi plăcea să citesc. Spre deosebire de sora mea, care citea mult, eu eram un băiat leneș care nu simțea nici o bucurie când deschidea o carte. De ce aș fi simțit? Radioul și filmele erau mult mai atrăgătoare. Mă solicitau mai puțin și păreau mai palpitate. Profesorii nu știau cum să te facă să citești de plăcere. Cărțile și povestirile pe care le alegeau erau plictisitoare, fără sare și piper, antiseptice. Nici un personaj din acele povestiri alese cu grijă pentru băieți și fete nu se compara cu Plastic Man sau Captain Marvel. Chiar credeți că un băiat care se excită una-două (din nou, ca să-l sfidez pe Freud, eu unul n-am trecut printr-o perioadă latentă), căruia îi plac filmele cu gangsteri, vezi Bogart și Cagney, și blondele sexy, ieftine, ar percuta la *Darul magilor* a lui O. Henry? Ce dacă ea îi cumpără un ceas de buzunar, iar el își vinde ceasul ca să-i cumpere un pieptene? Morala cu care m-am ales eu e că cel mai sigur este să dai bani în loc de cadouri. Mie îmi plăceau benzile desenate, chiar dacă proza era săracă, și, când, mai târziu, a trebuit să-l studiez

¹ Lege din 1765 prin care Parlamentul Marii Britanii impunea coloniilor britanice din America folosirea hârtiei produse în Londra pentru toate materialele tipărite (n.tr.)

pe Shakespeare, profesorii mai că nu mi l-au vârat pe gât cu forța, astfel încât, atunci când calvarul a luat sfârșit, nici mort n-am mai vrut să aud *hark, prithe* sau *but soft*¹.

Am început să citesc abia când am ajuns în ultimul an de liceu și am simțit cum hormonii mi-o iau razna când vedeam fetele alea cu părul lung, drept, nerujate, machiate discret, îmbrăcate în pulovere negre pe gât, fuste și dresuri negre, cu genți mari, din piele, în care duceau un exemplar din *Metamorfoza* lui Kafka pe care îl adnotau cu „Da, cât se poate de adevărat“ sau „Vezi Kierkegaard“. Printr-o ciudățenie irațională, de ordin carnal, ele erau cele care-mi cădeau cu tronc, prin urmare, când le dădeam întâlnire și le întrebam dacă ar vrea să vadă un film sau un meci de baseball, fetele preferau să-l asculte pe Segovia sau să prindă o piesă de Ionesco la un teatru experimental, moment în care eu făceam o pauză lungă, stânjenitoare, la capătul căreia le spuneam: „Stabilim mai târziu“, apoi mă chinuiam să aflu cine erau Segovia și Ionesco. Mi se pare corect să spun că aceste fete nu așteptau cu nerăbdare numărul următor din *Captain America* sau chiar următorul roman polițist al lui Mickey Spillane, singurul autor din care puteam cita.

Când, în sfârșit, am reușit să-mi dau întâlnire cu una dintre aceste încântătoare, boeme, savante în devenire, a fost o experiență brutală pentru amândoi. Pentru ea deoarece încă de la început și-a dat seama că are de-a face cu un semidoct, care nu știe pe ce post joacă Stephen Daedalus², iar pentru mine fiindcă am devenit conștient că sunt, cu adevărat, prost grămadă și, dacă voiam să sărut acele buze nerujate sau s-o mai întâlnesc o dată, trebuia să trec dincolo de *Kiss*

¹ Arhaisme (n.tr.)

² Protagonistul romanului *Portret al artistului în tinerețe* de James Joyce (n.tr.)

Me Deadly (*Sărută-mă mortal*)¹ și să mă apuc serios de literatură. Nu mă descurcam doar cu istorioare despre Lucky Luciano sau Rube Waddell.² Eram nevoit să văd ce-i cu Balzac, cu Tolstoi și Eliot ca să pot face față unei conversații și nu să duc repede fata acasă, pe motiv că au dat peste ea frigurile galbene. Ca pe urmă să-mi plâng de milă la Bufetul Dubrow alături de alte victime lăsate cu buza umflată sâmbăta seara.

Dar aceste eșecuri erau de domeniul viitorului. Acum, că v-ați făcut o idee despre părinții mei, mă voi opri asupra celeilalte odrasle, soră-mea. Pe urmă mă voi întoarce ca să mă nasc și să las povestea să prindă aripi.

Letty este cu opt ani mai mică decât mine. Firește, când mai avea puțin și venea pe lume, părinții m-au pregătit în cel mai rău mod cu putință: „După ce se va naște sora ta, nu vei mai fi în centrul atenției. Nu vei mai primi cadouri, ea le va primi. Va trebui să ne concentrăm atenția pe ea și nevoile ei, așa că să nu te mai aștepți să fii atracția principală.” Poate că un alt băiat de opt ani ar fi rămas descumpănit de perspectiva căderii în dizgrație în favoarea nou-născutei. Dar, chiar dacă-mi iubeam mult părinții, știam că sunt niște amatori fără speranță, care habar n-aveau cum se cresc copiii și ale căror predicții erau lipsite de temei, cum s-au și dovedit a fi. Mă gândesc că este un fel de omagiu pentru ei faptul că am intuit, încă din clipa în care au făcut-o pe Cassandra, că mă vor iubi la fel, că nu mă vor abandona niciodată, că-mi vor dori mereu fericire și bunăstare.

Pe sora mea am îndrăgit-o din clipa în care am văzut-o în leagăn, am iubit-o, am ajutat la creșterea ei, am apărut-o de fricțiunile dintre părinți, care puteau degenera exponențial pornind de la chestiuni mărunte. Cine ar crede că o ciondăneală pe marginea unui pește umplut putea

¹ Roman de Mickey Spillane (n.tr.)

² Gangster și, respectiv, jucător de baseball (n.tr.)

duce la o bătălie demnă de Homer? Mă jucam cu Letty, o luam cu mine de multe ori când ieșeam cu prietenii. Toți spuneau că e drăgălașă și deșteaptă, ce mai, ne înțelegeam de minune. Această relație fără cusur mi-a amintit de un schimb de scrisori cu Groucho, cu care mă împrietenisem de-a lungul anilor mulțumită lui Dick Cavett¹, despre care vă voi povesti mai încolo. La moartea lui Harpo i-am scris lui Groucho, iar el mi-a răspuns că niciodată nu se certase, nu-și spusese cuvinte grele cu Harpo – așa e și cu mine și Letty, care acum este producătoarea filmelor mele.

Sunt gata să mă nasc. În sfârșit, pășesc în lume. O lume în care nu mă voi simți niciodată în largul meu, pe care n-o voi înțelege niciodată, nu voi fi de acord cu ea și nici n-o voi ierta. Allan Stewart Konigsberg, născut pe 1 decembrie 1935. De fapt m-am născut pe 30 noiembrie, foarte aproape de miezul nopții, dar părinții au schimbat data ca să încep cu prima zi din lună. Schimbare care nu mi-a adus nici un avantaj în viață, mai bine-mi lăsau un cont de economii baban. Menționez acest amănunt doar pentru că, printr-o ironie fără sens, sora mea s-a născut opt ani mai târziu exact în aceeași zi. Cu această remarcabilă coincidență și 15 cenți poți face o călătorie cu metroul. M-am născut într-un spital din Bronx, deși părinții locuiau în Brooklyn. Nu mă întrebați de ce mama a bătut drumul până în Bronx ca să mă aducă pe lume. Poate că în spitalul acela se mânca gratis. Oricum, mama n-a bătut drumul înapoi de la spital acasă. Fiindcă era cât pe-acți să moară acolo. Câteva săptămâni soarta ei a fost pe muchie de cuțit, dar, cum îmi povestea ea, hidratarea constantă a fost cea care a salvat-o. Asta-mi mai trebuia, să mă crească doar tata. Acum aș avea un cazier mai lung decât Tora. Dar, chiar și cu doi părinți iubitori, am ajuns, surprinzător, un nevrotic. De ce, nu știu.

¹ Personalitate a televiziunii americane (n.tr.)

Am fost răsfațatul celor cinci surori ale mamei, singurul băiat, comoara acestor mici și scumpe bîrfitoare care nu știau ce să-mi mai facă. N-am sărit peste nici o masă, n-am dus lipsă de haine și căldură în casă, n-am căzut pradă vreunei boli grave, precum poliomielite, care la vremea aceea făcea ravagii. N-am avut sindromul Down, precum un coleg de clasă, nici n-am fost cocoșat, precum micuța Jenny, sau atins de alopecie, ca băiatul lui Schwartz. Eram sănătos, plăcut de cei din jur, foarte athletic, cu mine începeau toate echi-pele, știam cu mingea, alergam bine, dar, chiar și așa, eram deprimat, temător, o epavă emoțională, oricînd gata să clachez, mizantrop, claustrofob, retras, înrăit, de un pesimism desăvârșit. Unii văd paharul pe jumătate gol, alții pe jumătate plin. Eu întotdeauna văd sicriul pe jumătate plin. Dintre atâtea mii de alte suferințe ce sunt a cărnii parte¹ am reușit să evit majoritatea, mai puțin numărul 682² – mi-a lipsit meca-nismul de negare. Mama spunea că nu știe de ce. Susținea mereu că, pînă pe la cinci ani, am fost un băiat vesel, dulce, sociabil, după care m-am transformat într-un tip morocănos, răutăcios, mereu nemulțumit, rău pînă-n măduva oaselor.

Și totuși nu pot spune că trecusem printr-o traumă, nu mi se întîmplase nimic îngrozitor care să justifice trecerea bruscă de la un băiat zâmbitor, pistruiat, cu pantaloni bufanți și undiță, la un tip nesuferit, căruia nimic nu-i era pe plac. Motivul, cred eu, e că pe la cinci ani mi-am dat seama că sunt muritor și mi-am spus: stai puțin, nu de asta ai venit pe lume. Asta e, niciodată n-am fost de acord să fiu finit. Dacă nu vă e cu supărare, aș vrea banii înapoi. După câțiva ani, nu numai moartea, ci și absurditatea existenței

¹ William Shakespeare, *Opere*, vol. 7, *Hamlet*, traducere de Petru Dumitriu, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1959, p. 603 (n.tr.)

² Numărul îngerului pentru indivizii raționali, înzestrați cu mult simț practic (n.tr.)

mi-a devenit clară. Drept care mi-am pus aceeași întrebare care-l frămînta pe fostul prinț al Danemarcei: „De ce să îndur în cuget, oare, săgeți și praștii ale ursitei rele“¹, cînd puteam să-mi ud nasul și să-l vîr într-o priză, ca să scap de angoasă, de strîngerea de inimă sau de puiul fiert de mama? Hamlet n-a recurs la așa ceva fiindcă se temea de ce ar fi putut păți în viața de apoi, eu însă nu credeam în viața de apoi, așa că, avînd în vedere părerea mea jalnică despre condiția umană și despre absurditatea ei dureroasă, eu de ce-aș fi continuat să exist? Pînă la urmă n-am găsit un motiv logic, ajungînd la concluzia că noi, oamenii, pur și simplu suntem determinați genetic să ne opunem morții. Viața bate rațiunea. Nu găsim un motiv logic ca să ne agățăm de viață, dar cui îi pasă ce spune capul – inima întrebă: ai văzut-o pe Lola în minijupă? Oricît ne-am lamenta și am suspina și am insista adesea destul de convingător, că viața este un coșmar fără sens de suferințe și lacrimi, dacă, brusc, cineva ar pătrunde la noi în cameră cu un cuțit ca să ne omoare, reacționăm imediat. Încercăm să ne luptăm cu el pînă la ultimul strop de energie ca să-l dezarmăm și să supraviețuim. (Eu unul aș lua-o la fugă.) Aceasta, recunosc, este o caracteristică ce ține strict de structura noastră moleculară. Pînă acum cred că v-ați dat seama nu numai că nu sunt un intelectual, dar nici sufletul petrecerilor.

Fiindcă veni vorba, e uimitor cît de des mă consideră lumea „un intelectual“. O opinie la fel de deplasată ca și monstrul din Loch Ness, întrucît în capul meu nu e nici urmă de neuron intelectual. Incult și neinteresat de studiu, am ajuns prototipul trîntorului care șade în fața televizorului, cu o bere în mână, cu sonorul dat la maximum, doar se transmite un meci de fotbal, cu posterul din revista *Playboy* lipit cu scotch pe perete, un barbar îmbrăcat în costum din

¹ Shakespeare, op. cit., p. 602 (n.tr.)